

ETT GRÖNBLÅTT SUNDBYBERG

GRÖNBLÅ POLITISK PLATTFORM
2018-2022

Inledning

Sundbyberg är en fantastisk stad att växa upp och bo i. Staden präglas av en hög tillväxttakt, framför allt tack vare en stor inflyttning av nya Sundbybergsbor. När vi växer får vi mer att dela på. Då får vi större möjligheter att investera i det gemensamma, såsom skolor, förskolor, äldreboenden och ny infrastruktur.

Så långt det är möjligt ska invånare själva få bestämma hur de vill leva, bo och agera. Stadens uppgift är att lösa de gemensamma problem som sträcker sig utanför den enskildes handlingsutrymme. Att ge barn en god utbildning och äldre en värdig vård är exempel på viktiga ansvarsområden för kommunen.

Sundbybergs tillväxt ställer krav på oss att både värna våra gröna områden och värna skattebetalarnas pengar genom kloka investeringar för framtiden. Vi vill fortsätta den gröna omställningen av samhället. Sundbyberg ska ligga i framkant när det gäller ekologisk, social och ekonomisk hållbarhet.

Följande är en framställning av vad Moderaterna, Miljöpartiet och Kristdemokraterna anser vara de viktigaste frågorna under mandatperioden 2018-2022.

Stadens ekonomi och styrning

All verksamhet i Sundbyberg är beroende av goda offentliga finanser. Att budgeten är i balans är därför en förutsättning för en stad som växer. Alla nämnder ska bidra till en hållbar kostnadsutveckling genom att vända på varje krona och hitta mer kostnadseffektiva lösningar, exempelvis genom ökad digitalisering.

Osäkra befolkningsprognoser gör det ibland svårt att förutse exakt hur många som väntas ha behov av en förskoleplats eller hemtjänst ett specifikt år. Därför är det av yttersta vikt att staden budgeterar för ett resultatöverskott och därigenom skapar utrymme för oförutsedda kostnader inom verksamheterna.

En politik som inte tar hänsyn till miljö- och klimataspekter riskerar att skapa stora kostnader i framtiden. Det är inte långsiktigt hållbart. Eftersom stadens resurser alltid är begränsade är det viktigt att offentliga insatser ger så stor miljö- eller klimatnytta som möjligt för de pengar som satsas. Varje ineffektivt spenderad krona är en förlust för miljön.

- Sundbybergs ekonomi ska vara i balans och kärnverksamheterna prioriteras. Sundbybergsborna ska få bästa möjliga service för varje skattekrona.
- Staden ska fortsätta säkra ett överskott på två procent, vilket möjliggör sparande för framtida investeringar.
- Planer för stadens långsiktiga lokalförsörjningsbehov ska förankras brett och ha bärkraft över flera mandatperioder.
- Kostnaden för stadens politiska organisation ska minska.
- Stadsledningskontoret ska påbörja ett arbete med koldioxidbudgetar för att kartlägga vad som krävs för att nå Parisavtalets mål, och inom vilka områden Sundbyberg kan uppnå störst koldioxidminskning per krona. Järfälla och Stockholm kommuns arbete med koldioxidbudgetering kan tjäna som exempel.

- I beslutsunderlag inför större investeringar ska staden redovisa dess ekologiska, ekonomiska och sociala konsekvenser.
- Om förutsättningarna finns ska kommunalskatten sänkas. Detta ska inte inverka negativt på välfärdens kvalitet.
- Staden ska intensifiera digitaliseringen av sin verksamhet, vilket bidrar till både kostnadseffektivitet och högre kvalitet. En digitaliseringsstrategi ska tas fram för att vägleda arbetet.
- Offentligt finansierad verksamhet ska kunna utföras av en mångfald aktörer.
- Valet av utförare ska göras enkelt genom ett digitalt verktyg där information om kvalitet, brukarundersökningar och annan relevant information finns samlad.
- Staden ska granska hur krav som ställs vid upphandling efterlevs, genom revision och stickprov minst en gång under varje avtalsperiod.
- Staden ska använda sig av innovationsupphandlingar.
- Stadens medarbetare ska så långt som möjligt erbjudas den tjänstgöringsgrad som de själva önskar.
- Staden ska bli en mer attraktiv arbetsgivare genom att erbjuda fler karriärvägar, kompetensutveckling och bättre arbetsvillkor.
- Staden ska verka enligt principen om lika lön för lika arbete. Osakliga löneskillnader mellan kvinnor och män ska inte förekomma.
- Varje invånare ska i sitt första möte med staden, receptionen, telefonväxeln och hemsidan snabbt kunna få svar på frågor som rör Sundbybergs service.
- Staden ska stärka sin position i SCB:s nöjd medborgarindex och i SKL:s nöjd kundindex.
- Staden ska tillgängliggöra mer öppen data, i syfte att främja innovation.

Hållbar stadsutveckling

Allt fler människor vill bo i Sundbyberg. Det är i grunden en positiv utveckling. När stadens invånare blir fler ökar underlaget för offentligt finansierad verksamhet såväl som för caféer, kulturscener och fritidsaktiviteter. Tillsammans kan vi forma ett ännu bättre Sundbyberg.

Vi vill bygga ett Sundbyberg som håller ihop. Alla invånare ska ha likvärdig tillgång till stadens service. En bättre blandning av boendeformer ska motverka segregation. Familjer som skaffar barn ska kunna hitta ett större boende i sin egen stadsdel. Människor med olika bakgrund och inkomst ska kunna leva sida vid sida.

- Sundbyberg ska ha en hög tillväxt med kvalitet i fokus.
- Alla stadsdelar ska få ta del av nya investeringar.
- Översiktsplanens intentioner och mål ska följas upp kontinuerligt.
- Staden ska ta ett helhetsgrepp om samtliga exploateringsprojekt för att tydliggöra den långsiktiga prioriteringsordningen.
- Staden ska i samband med exploateringsprojekt alltid informera och föra dialog med de parter som berörs av byggarbetet.
- Tillkomsten av nya skolor, förskolor, äldreboenden och annan kommunal service ska säkras i takt med att staden växer.
- Staden ska säkerställa byggnationen av en ny förskola om året fram till 2025.

- Paviljonger för kommunal verksamhet ska endast användas i undantagsfall. Befintliga paviljonger ska avvecklas så snart permanenta lösningar finns på plats.
- I varje nytt byggprojekt för stadens verksamheter ska Sundbyberg sträva efter att uppnå minst nivå silver i certifieringen Miljöbyggnad 3.0.
- Hållbara byggnadsmaterial med låg klimatpåverkan, exempelvis trä, ska prioriteras vid nybyggnation, med målet att uppnå 50 procent av nyproduktionen.
- Staden ska uppnå en mångfald av ägandeformer i alla stadsdelar, exempelvis bostadsrätter, ägarätter, villor, radhus och hyresrätter såväl som hyrköplösningar, kooperativa ägarformer och byggemskaper.
- Staden ska premiera nytänkande och yteffektiva boendelösningar. Det kan handla om kollektivboenden för äldre, korridorsboenden och liknande upplägg med gemensamma rum, compact living-lösningar, etc.
- Nedgrävningen av järnvägen ska ske enligt tidsplan.
- Enköpingsvägen ska byggas om till en ny stadsdel.
- Staden ska möjliggöra student- eller ungdomsbostäder i ett av de befintliga husen på Ekbacken.
- Alla exploateringar i staden ska vara självfinansierande.

Grön och trivsamt stadsmiljö

En växande stad är en ypperlig chans att skapa livfulla miljöer, med vackra byggnader i klimatsmarta material. För att säkra närheten till naturen vill vi förtäta i befintliga bostadsområden, snarare än att bygga på grönytor. Nedskräpningen på gatorna ska minska och ljudet från kollektivtrafiken dämpas av lummiga bullerskydd. Luften ska vara frisk att andas. Det ska vara trivsamt att vistas i Sundbyberg.

- Sundbybergs nybyggnation ska vara vacker och ha en god arkitektonisk kvalitet.
- Staden ska bygga för ett levande gatuliv dygnet runt. Sundbybergs centrum ska levandegöras och utvecklas genom närhet till service såsom vårdcentraler, restauranger, butiker och andra mötesplatser.
- Staden ska slå vakt om invånarnas tillgång till parker och grönområden. Naturreservaten i Kymlinge, Lötsjön och Golfängarna och liknande sammanhängande grönområden ska värnas och utvecklas.
- Staden ska systematiskt stärka de gröna inslagen i stadsmiljön, bl.a. genom fler växter och växtb eklädda byggnadsdelar, stadsodlingar och gröna bullerskydd.
- Sundbyberg ska följa kostnadsutvecklingen och effektiviteten för samtliga av sina verksamheter. Staden ska utvärdera hur mer av den tekniska verksamheten kan bedrivas av externa aktörer.
- Rapporterat klotter och nedskräpning ska åtgärdas inom 24 timmar.
- Staden ska undersöka om det finns platser i Sundbyberg med förhöjda partikelhalter och om det finns behov av miljözoner eller liknande åtgärder.
- Sturegatan ska vara en levande gata, med goda förutsättningar för det lokala näringslivet.

Förvaltaren

Vi vill att människor ska få mer att säga till om i sin egen vardag. Med en större variation bland stadens boendelösningar blir det enklare för invånarna att hitta ett hem som passar just dem. Vi tror på blandade boendeformer i alla stadsdelar. Här är Sundbybergs kommunala bostadsbolag Förvaltaren ett viktigt verktyg.

Vi vill att servicen gentemot de boende ska förbättras. Förvaltarens kommunikation ska vara tydlig och relevant. Byggnaderna ska systematiskt energieffektiviseras och förses med solceller. I samband med renoveringar ska hyresgäster ges möjlighet att ta ställning till olika nivåer, för att på så sätt lättare kunna förutspå sin framtida hyreskostnad.

- Förvaltarens hyresgäster ska vara nöjdast i Stockholmsområdet.
- Ombildning ska i första hand ske i de områden som domineras av hyresrätter. Intäkterna från ombildning ska gå till Förvaltarens nyproduktion.
- Förvaltaren ska bygga hållbara, energisnåla och kostnadseffektiva hyresrätter med en hyresnivå som fler har råd med. Kompiskontrakt och liknande lösningar ska sänka tröskeln till bolagets bostäder.
- Bolaget ska undersöka möjligheten att mer kostnadseffektivt kunna erbjuda laddstolpar eller laddboxar för hyresgäster med elbil, exempelvis genom en hyresmodell där en extern aktör står för ägande, drift och service.
- Förvaltaren ska lägga större fokus på en mångfald av boendeformer genom exempelvis ägarlägenheter, andelsägarlägenheter, kooperativa ägarformer och hyrköplösningar.
- Stadens allmännytta ska tillhandahålla ett tillräckligt antal träningslägenheter för sociala behov.
- Förvaltarens renoveringar ska ske i samråd med hyresgästen, som får vara med och bestämma ambitionsnivå. Dagens valbara renoveringsnivåer ska vidareutvecklas.
- Bolaget ska undersöka möjligheten att tillhandahålla odlingsyta för boende på gårdarna.

Miljö och klimat

Klimatfrågan är vår tids största utmaning. Vi är övertygade om att det går att bygga en mer modern stad där vi inte slösar med resurser och inte medverkar till att kontinenter av plast växer i haven. Vi vill att kommunen ska bli klimatneutral och att vårt energibolag ska bli helt fossilfritt. Sundbyberg ska bli en förebild i miljö- och klimatarbetet.

Det ska vara lätt att leva klimatsmart. Därför vill vi göra det enklare att källsortera och återvinna. Fler ska få möjlighet att pryda sina tak med solceller. Förskolor och skolor ska vara fria från giftiga kemikalier. Den mat som kommunen serverar ska bli blir nyttigare och mer miljövänlig. Sundbybergs natur ska vara ett hem för en mångfald av arter.

- Alla stadens verksamheter ska ha ett mål om noll nettoutsläpp av växthusgaser till år 2030.
- Staden ska ta fram en strategi för att arbeta aktivt med FN:s hållbarhetsmål Agenda 2030.

- Stadens bolag ska vara föregångare i miljö- och klimatarbetet och skapa förutsättningar för en smart stad med innovativa digitala tjänster.
- Staden ska verka för att Norrenergi slutar sälja utsläppsrätter.
- Norrenergis produktion ska vara 100 % förnybar senast år 2025.
- Sundbyberg ska befinna sig på topp 10 i Aktuell Hållbarhets kommunrankning "Sveriges miljöbästa kommun" senast år 2022.
- Staden ska inrätta en hållbarhetskommitté som får huvudansvar för att samordna och följa upp kommunens miljö- och klimatarbete, exempelvis i ett utvecklat miljöledningssystem.
- Miljöperspektivet i översiktsplanen ska stärkas genom att utveckla en åtgärdsplan för stadens grön- och vattenstruktur, för att uppnå miljö kvalitetsnormen för stadens vattendrag och för att stadens hantering av dagvatten ska begränsa utsläppen till värdefulla vattenmiljöer.
- Staden ska undersöka möjligheten att divestera, d.v.s. flytta kapital som är investerat i företag vars verksamhet huvudsakligen kretsar kring fossil energi.
- Staden ska fortsätta sitt arbete med giftfria förskole- och skolmiljöer och höja ambitionsnivå i övriga verksamheter.
- Minst 80 procent av den mat som serveras i kommunens verksamheter ska senast år 2022 vara ekologisk, utan att kostnaderna per måltid ökar.
- Matsvinnet ska fortsatt minska i stadens egna verksamheter.
- En energiplan ska upprättas för att staden mer effektivt ska kunna uppnå sina energimål.
- Fler byggnader i Sundbyberg ska ha solceller på tak eller fasad.
- Staden och Förvaltaren ska undersöka om antalet solceller kan ökas mer kostnadseffektivt, exempelvis genom att en extern aktör står för ägande, drift och service av solcellerna, medan staden betalar för energin.
- Stadens byggnader ska vara självförsörjande på el där så är möjligt.
- Staden ska uppmuntra och underlätta för bostadsrättsföreningar, fastighetsägare, företag och individer som genomför klimatförbättrande åtgärder.
- Samtliga invånare ska ges möjlighet att samla in sitt matavfall. Senast år 2022 ska minst 50 procent av det insamlade matavfallet återvinnas genom kompostering.
- Möjlighet att källsortera förpackningar och returpapper ska finnas lättillgängligt för alla boende. Återvinningsstationer ska vara välstädade.
- Behovet av platser för återvinning ska identifieras tidigt i stadens planarbete.
- Sundbyberg ska ta fram en strategi för minskad plastanvändning i stadens egna verksamheter, med mål om minskad användning av engångsprodukter i plast.
- Den fysiska miljön ska säkras inför torka, höjda vattennivåer och extrema skyfall, genom att exempelvis undersöka om det är motiverat att införa marklovsplikt för att hårdgöra mark.
- Möjligheten att giftsanera Duvmossen ska undersökas av kommunen. Detta kräver extern finansiering.
- Sundbybergs biologiska mångfald ska värnas.
- Igelbäcken ska skyddas och bevaras som ett artrikt och levande vattendrag.

Infrastruktur

Moderna och effektiva kommunikationer gör det smidigare för människor att ta sig till jobbet, skolan eller fritidsaktiviteten. När staden och regionen knyts ihop med infrastruktur får människor med olika bakgrund möjlighet att träffas. Vi vill förbättra framkomligheten genom att tydligt separera olika trafikslag och bygga nya gång- och cykelvägar där sådana saknas.

Utsläppen från kol, olja och bensin är den starkast drivande faktorn när klimatet förändras. I vårt Sundbyberg är det enkelt att resa klimatsmart. Vi vill binda samman stadsdelarna med större cykelstråk och skapa tryggare cykelparkeringar i närheten av kollektivtrafik. Stadens bil- och båtägare ska få större möjligheter att välja förnybara drivmedel.

- Genomfartstrafiken i Sundbyberg ska minska.
- Tvärbanan till Rissne och Ursvik ska färdigställas så snart som möjligt.
- Sundbyberg ska i samarbete med landstinget se till att alla bussar som kör i staden är 100 % fossilbränsle fria.
- Staden och bolagens tjänstefordon ska systematiskt bytas ut till utsläppsfria fordon.
- När centrala Sundbyberg växer ska parkeringsbehov i första hand tillgodoses i garage och på kvartersmark.
- Staden ska verka för en ökad tillgång till laddpunkter för elbilar och stärka förutsättningarna för bilpooler.
- Boendeparkering ska införas och stadens parkeringsavgifter ska ses över och höjas där det leder till förbättrad tillgänglighet och ökade intäkter.
- Staden ska undersöka möjligheten att föra över gator från Förvaltaren.
- Parkeringsövervakningen ska upphandlas.
- Sundbyberg ska verka för att separera bilvägar, gångvägar och cykelvägar för att förbättra trafiksäkerheten och skapa bättre flyt i trafiken.
- Staden ska, i samarbete med SL, tillhandahålla fler yteffektiva och vädersäkrade cykelparkeringar, särskilt i anslutning till större knutpunkter för kollektivtrafik.
- Staden ska bygga säkra gång- och cykelvägar som kan användas året om. Gång- och cykelstråk till och från skolor och förskolor är särskilt prioriterat.
- Staden ska i samråd med SL försöka få till stånd en pendlarbåtlinje till Sundbyberg.
- Staden ska undersöka möjligheten att anlägga fler båtplatser utmed Hamngatan och att förse dessa med laddstolpar för eldrivna båtar.
- Biltrafik ska omöjliggöras på bron mellan Ursvik och Rinkeby.

Trygghet

Alla Sundbybergsbor ska kunna känna sig trygga, oavsett plats och tid på dygnet. För att öka tryggheten i staden krävs ett helhetsgrepp, där invånarna tillåts att vara delaktiga. Alla som vill bidra till ett välkomnande och socialt hållbart Sundbyberg ska ges de bästa möjligheterna att vara med i det arbetet.

Sundbyberg är på många sätt en segregerad stad. Vi vill att alla stadsdelar ska upplevas som trygga och inbjudande. Därför vill vi fortsätta arbetet med trygghetsdialoger i samtliga stadsdelar. Staden ska också hjälpa till att starta upp och understödja redan befintlig grannsamverkan och trygghetsvandringar.

Under 2018 har ett uppsökande arbete som riktar sig till unga i utanförskap påbörjats. Genom att tidigare fånga upp unga som varken jobbar eller går i skolan kan vi stävja utanförskapet och samtidigt minska den upplevda otryggheten. Detta arbete ska utvecklas under mandatperioden.

- Sundbyberg ska inrätta ett trygghetscenter där polis, väktare, nattvandrare, fältare och grannsamverkan grupper kan samordna sitt arbete.
- Staden ska genomföra fler trygghetsdialoger i alla stadsdelar, med syfte att de boende ska få större inflytande över trygghetsskapande åtgärder.
- Våra centrum ska göras tryggare genom samarbete mellan polisen, ideella aktörer, fastighetsägare, fritidsgårdar och Förvaltaren.
- Sundbyberg ska instifta ett brottsförebyggande råd.
- Stadens ska samordna sitt uppsökande arbete riktat mot unga, exempelvis fältarna, ungdomsambassadörerna, socialtjänstens uppsökande arbete och arbetet inom ramen för den sociala insatsgruppen.
- Sundbyberg ska verka för fler synliga poliser på gator och torg.
- Staden ska, i dialog med boende och näringsidkare, anlita fler väktare som ska verka i samråd med polisen för att bidra till en ökad trygghet.
- Staden ska tillhandahålla brottsofferstöd.
- Grannstödsbilen ska tillgängliggöras för stadens invånare.
- Personal inom förskola, skola och socialtjänst ska fortbildas i att upptäcka tecken på radikaliserings, hedersproblematik, våld i nära relationer och våldsbejakande extremism. Staden ska fortsätta arbetet med att implementera handlingsplanen mot våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck.
- Staden ska förebygga och motverka missbruk, såsom spel- drog- och alkoholmissbruk.

Jobb

Alla Sundbybergsbor som kan och vill arbeta ska ha ett jobb att gå till. På två år har bidragsbehovet i Sundbyberg minskat med en tredjedel, att jämföra med två procent per år i Sverige och i Stockholms län. Nu vill vi fortsätta utveckla verktygen för att alla Sundbybergsbor ska ha ett jobb att gå till.

Arbete innebär både en inkomst och en gemenskap med nya kontakter. Det första jobbet spelar stor roll för en ung persons framtid på arbetsmarknaden. Sundbyberg ska erbjuda fler meningsfulla sommarjobb som minskar avståndet till arbetslivet.

Bidragsfusk ska aldrig löna sig. Vi vill att stöd ska gå till de som har rätt till stöd, inte till de som missbrukar systemet. Genom utökade hembesök och uppföljning av felaktiga utbetalningar ska Sundbyberg säkerställa att offentliga medel går till de som har störst behov.

- Alla Sundbybergsbor som kan och vill arbeta ska ha ett jobb att gå till.
- Aktivitetskrav ska gälla i alla kommunens insatser.
- Staden ska utöka sina sommarjobbssatsningar till att även gälla under andra tidpunkter på året och ge möjlighet för fler att söka. Jobbens koppling till näringslivet behöver stärkas.
- Fusk och felaktiga bidragsutbetalningar ska systematiskt följas upp och polisanmälas.
- Sundbyberg ska arbeta uppsökande med unga vuxna som inte arbetar eller studerar, för att förebygga framtida utanförskap.
- Staden ska fortsätta med satsningar på vuxenutbildningen, både för de med kort utbildningsbakgrund och de som vill vidareutbilda sig senare i livet.
- Fortsätt arbetet med auktorisation inom arbetsmarknadsinsatser och vuxenutbildning. Staden ska betala för kvalitet genom en sysselsättningsbonus.
- Staden ska fortsätta utveckla samarbetet med näringslivet och arbetsförmedlingen genom sundbybergsmodellens styrgrupp. Praktikplatser är fortsatt en viktig del in på arbetsmarknaden.

Integration

Vi vill bli bäst i Sverige på integration. Sundbyberg ska vara en öppen stad som attraherar människor från hela världen. De som kommer till Sundbyberg från andra länder ska erbjudas ett snabbt mottagande. Staden ska samarbeta med föreningslivet och näringslivet för att snabbt introducera svenska språket och korta vägen till det första arbetet.

Att snabbt lära sig svenska språket och hitta rätt utbildning eller komma i egen försörjning är helt avgörande för den som kommer som nyanländ till Sundbyberg. Därför behöver integrationen börja dag ett. Vi vill att svenskundervisning och sysselsättning ska ingå även för asylsökande. Genom heldagsaktiviteter redan under asyltiden motas utanförskapet, och integrationen underlättas.

- Svenska språket är en viktig del av integrationen. SFI ska erbjudas flexibelt, exempelvis under föräldraledighet och kombinerat med praktik eller jobb.
- Staden ska vidareutveckla handlingsprogrammet för mottagande av

- ensamkommande flyktingbarn.
- Lovskola ska erbjudas alla elever som inte når målen i svenska som andraspråk.
- Staden ska vara en förebild när det gäller att anställa personer som står långt ifrån arbetsmarknaden. Stadens arbetsmarknadsenhet ska vara behjälplig kring matchning och uppföljning vid anställning av personer som står långt ifrån arbetsmarknaden.
- Staden ska underlätta för egenföretagande hos nyanlända, bland annat genom att utveckla nuvarande samarbeten och utnyttja befintlig erfarenhet.
- Alla nya Sundbybergsbor ska delta i språkinsatser och arbetsmarknadsinsatser för att korta vägen till egen försörjning.
- Staden ska utveckla sitt mottagningscenter för nyanlända, där alla nödvändiga kontakter finns samlade på en plats.
- Sundbyberg ska fortsatt erbjuda etableringsboende för nyanlända, och vara behjälplig med bostadssökande under tiden.
- Staden ska fortsatt ge etableringslån istället för bidrag, i glappet som uppstår i övergången från asylsökande till uppehållstillstånd.

Näringsliv

Ett konkurrenskraftigt och differentierat näringsliv är en förutsättning för ett välfungerande samhälle och en god välfärd. Städer med välmående och framgångsrika företag har lägre arbetslöshet och bättre förutsättningar att finansiera välfärden för invånarna. Därför är det en angelägen politisk fråga att förbättra relationen mellan stadens organisation och det lokala näringslivet.

Sundbyberg behöver ha en förståelse för företagens situation och behov. Det är viktigt att företagen litar på att kommunen kan leverera vad den lovar, till exempel när det gäller handläggningstider och information. Ett dynamiskt näringsliv med både stora och små aktörer kräver ett välkommande företagsklimat.

- Sundbyberg ska ha Sveriges bästa företagsklimat.
- Stadens service till företag ska tydliggöras genom tjänstegarantier, med tydliga effekter om garantierna inte uppfylls, exempelvis att en ansökningsavgift skrivs ned till noll kronor.
- Stadens offentliga upphandlingar ska förenklas genom mindre detaljstyrning och förenklade förfrågningsunderlag.
- Utmaningsrätt, där företag kan ansöka om att utföra kommunala tjänster till en lägre kostnad och högre kvalitet, och Lagen om valfrihetssystem (LOV) ska tillämpas för att öka mångfalden av utförare inom stadens verksamheter. Kommunen ska aldrig konkurrera med privata företag.
- Staden ska stödja och uppmuntra arbetsintegrerande sociala företag
- Sundbyberg ska aktivt arbeta för att stödja kvinnors egenföretagande.
- Staden ska utveckla samarbeten med det lokala näringslivet med fokus på cirkulär ekonomi.
- Det ska finnas en enkel väg in i kommunen genom ett utbyggt kontaktcenter med ansvar för all kommunikation, från tillståndsfrågor till felanmälningar och nyetableringar. Stadens kommunikation med enskilda företag ska skötas av en eller ett fåtal personer som är insatta i verksamheten.
- Staden ska ta fram en kommunikationspolicy för hur staden kommunicerar med företag. Sundbyberg ska uppfattas som arbets- och företagsvänligt.

- Sundbyberg ska utveckla den digitala tillståndsguiden. All information ska finnas samlad och lättillgänglig där ansökningar skickas in.
- Staden ska stimulera entreprenörskap genom näringslivsfrukostar, workshops och företagsmässor för unga. Ung Företagsamhet, eller motsvarande, ska erbjudas i högstadieskolor och gymnasium.

Skola och utbildning

Vi vill att Sundbybergs skolor ska vara Sveriges bästa. Skolan har en avgörande uppgift i att förbereda unga för arbetslivet och för rollen som medborgare i en demokrati. Utan en gedigen kunskapsbas och grundläggande färdigheter som att läsa, räkna och skriva kan livet bli en brant uppförsbacke.

Alla elever är olika. Sundbyberg ska ha en stor mångfald av utbildningsaktörer som erbjuder flera vägar till lärande. Undervisning ska vara individuellt anpassad, baserad på forskning och bygga på beprövad erfarenhet. Fokus ska alltid vara kunskap och lärande.

Ungas psykiska ohälsa måste tas på allvar. Varje elev som mår dåligt ska veta att någon vill lyssna. Inget barn ska behöva glömmas bort i ett stökigt klassrum. Alla elever ska ha goda förutsättningar att nå och överträffa kunskapsmålen.

Skolpengen i Sundbyberg är lägre än i kringliggande kommuner. Det kan leda till rekryteringsproblem då lärare kan välja andra kommuner som erbjuder en högre lön. Vi vill fortsätta höja lärarlönerna för att kunna behålla och attrahera fler kompetenta lärare.

- Alla elever ska nå kunskapsmålen i alla årskurser.
- Alla elever ska få en god utbildning som är anpassad efter deras behov.
- Sundbyberg ska höja skolpengen i nivå med kringliggande kommuner.
- Sundbyberg ska satsa på högre lärarlöner, i nivå med övriga Stockholmskommuner. Skickliga lärare ska ha möjlighet till en god löneutveckling under yrkeskarriären.
- Skolan ska förmedla människors lika värde, jämlikhet, demokrati och kamratskap.
- Resultaten i Sundbybergs skolor ska fortsatt förbättras. Meritvärdet för Sundbybergs elever ska öka med 7,5 poäng varje år.
- Stadens lärare ska vara behöriga.
- Sundbybergs skolor ska införa ett utbildningskontrakt som lärare eller rektor, elev och förälder ska skriva under. Kontraktet ska identifiera de tre parternas respektive skyldigheter.
- Staden ska utveckla elevhälsan med syfte att minska och förebygga psykisk ohälsa bland unga.
- Sex- och samlevnadsundervisningen i alla skolor ska utvecklas, exempelvis genom information om samtyckeslagen.
- Staden ska öka antalet skolor som jobbar med Grön flagg, som drivs av Håll Sverige rent.
- Alla kommunens skolor ska ta emot nyanlända elever.
- Arbetet för att förbättra integrationen också för elever som kommer i högre åldrar ska intensifieras.

- Arbetsätten inom skolan ska bygga på beprövad erfarenhet och ha god förankring i forskning.
- Elever som inte har uppnått målen i kärnämnen ska erbjudas lovskola.
- Lärarnas och rektorernas arbetstid ska ha större fokus på pedagogik. Staden ska minska deras administrativa arbete.
- Sundbyberg ska ha nolltolerans mot mobbning.
- Högrepresterande elever ska erbjudas större stimulans i skolan, exempelvis genom att inrätta en profilklass i matematik.
- Sundbyberg ska erbjuda läsläsning efter skolan, exempelvis på fritids.
- Skolans inslag av fysisk aktivitet ska öka.
- Möjligheten att välja skola ska fortsatt vara en rättighet. Aktivt skolval ska tillämpas och barn med särskilda behov ska få stöd i sitt val.
- Staden ska inför fritidspeng. Familjer ska själva kunna välja utförare av barnens fritidsverksamhet, såsom idrotts- och kulturföreningar.
- Sundbybergs skollokaler ska utnyttjas mer effektivt och användas under fler av dygnets timmar.
- Staden ska se över undervisningstiden och fördelning av den under läsåret.
- Insatser för att enskilda elever inte ska hamna efter i skolarbetet ska genomföras så tidigt som möjligt under skolgången. Så tidigt stöd som möjligt så att så få elever som möjligt hamnar efter.
- En ny högstadieskola ska etableras i Västra Ursvik.
- En ny skola för årskurs 4-9 ska uppföras på Ekbacken.
- Ett gymnasieprogram med inriktning på arbete inom den finansiella sektorn ska finnas i Sundbyberg.

Förskola

Förskolans uppgift är att skapa förutsättningar för en trygg förberedelse inför skolstarten. Barnomsorgen är ett stöd för föräldrar i barnens utveckling och lärande. En god och stimulerande verksamhet i förskolan gör det enklare för föräldrar att arbeta, studera eller söka jobb.

Människor utvecklas, mognar och mår bäst i små grupper. Vi vill arbeta för mindre barngrupper, fler utbildade pedagoger och en utbyggd barnhälsa. Stärkta möjligheter till löneutveckling för förskolans pedagoger och övriga medarbetare är ett viktigt steg mot att Sundbyberg ska ha Sveriges bästa barnomsorg och förskola.

Stadens tillväxt ställer höga krav på vår förmåga att se till att det finns tillräckligt många förskoleplatser – både för de barn som redan bor här och för de som i framtiden kommer att flytta in. När staden bygger nya förskolor ska fokuset ligga på lekvänliga och giftfria miljöer.

- Barngruppernas storlek i förskolan ska minska, med ett mål om max 12 barn i småbarnsgrupperna och 15 barn i övriga grupper i årsgenomsnitt.
- Staden ska sänka maxtiden i förskolan för barn föräldralediga, med syftet att minska barngrupperna och höja den pedagogiska kvaliteten.
- Fler familjer ska erbjudas plats inom pedagogisk omsorg (familjedaghem).
- Sundbyberg ska minska förskolepersonalens administrativa och dokumenterande arbetsuppgifter. Personalen ska ges utrymme att tillbringa mer tid med barnen.

- Staden ska sträva efter att ha minst 50 procent utbildade pedagoger, med ett minimum på minst en pedagog per barngrupp.
- Staten ska satsa på personalvård och bättre arbetsvillkor för att minska personalomsättningen och sjukfrånvaron på våra förskolor,
- Nya förskolor ska hålla hög kvalitet och förskolegårdarna ska inbjuda till lek och rörelse. Detta ska framgå i stadens översiktsplan.
- Staden ska bygga ut tillgången till barnhälsa och kuratorer inom förskolan. Det förebygger utanförskap och psykisk ohälsa senare i livet.
- En ny förskola om året ska etableras fram till år 2025, med större fokus på fristående aktörer.

Äldre

Alla människor ska kunna åldras i trygghet och med värdighet. Vård, service och omsorg ska vara tillgänglig och ges utifrån en helhetssyn på den enskilde. Därför ska äldreomsorgen vara väl utbyggd med hemtjänst och hemsjukvård, ett varierat utbud av boendeformer och dagverksamhet med musik och rörelse.

Varje person känner bäst sina egna behov. Därför ska möjligheten till inflytande vara stor i äldreomsorgen. För att öka valfriheten och möta ett växande behov av omsorg välkomnar vi en mångfald av utförare. Oavsett driftsform ska kommunen alltid garantera god kvalitet och kostnadseffektivitet.

Personer som inte får den omsorg de behöver kan drabbas av undernäring, oro och ångest. Ensamhet och passivitet är ett annat problem bland äldre. Vi vill kunna möta efterfrågan på bostäder med möjlighet till gemenskap och viss personal, så kallade Trygghetsboenden. Därtill behöver staden mellanboenden, för äldre som ännu inte platsar på särskilda boenden.

- Sundbybergs verksamheter för äldre ska anpassas för att möta varje persons behov vad gäller intressen, språk, livsåskådning och vårdbehov, exempelvis genom profileringar och temaboenden.
- Alla Sundbybergsbor ska ha rätt att själv välja äldreboende och hemtjänstutförare. Valet ska underlättas genom att samla utvärderingar och kvalitetsredovisningar i ett digitalt verktyg.
- Staden ska fortsätta arbetet med att skapa en trivsamt miljö på våra befintliga äldreboenden och att erbjuda friskvård till boende.
- Integritet och delaktighet ska prägla äldrevården.
- Anhöriga välkomnas att ha inblick och delta.
- Stödet till de som vårdar anhöriga i hemmet ska stärkas.
- Digitaliseringen, tillgången till internet och användandet av välfärdsteknik ska öka inom äldreomsorgen.
- En äldrepeng ska införas, vilket ger valfrihet att själv välja äldreboende. Tillgång till omsorg ska aldrig vara en ekonomisk fråga.
- Inrätta trygghetsboenden och mellanboenden i fler stadsdelar
- Personalen ska få större utrymme att påverka verksamheten.
- Personalen ska ha tid över till socialt umgänge med de äldre.
- Valfrihet för äldre avseende hemsänd lagad mat ska införas.
- Stadens musikpedagogtjänst ska utvecklas. Fler musik- och underhållningstillfällen ska erbjudas de äldre.
- Större valfrihet för val av serviceinsatser inom hemtjänst ska erbjudas exempelvis handling och städning, med differentierad taxa,

- Träffpunkterna ska erbjuda gemenskap och stimulerande aktiviteter för äldre.
- Hemtagningsteam bestående av biståndsbedömare, fysioterapeuter, arbetsterapeuter och sjuksköterskor införs för att göra övergången från sjukhusvården till det egna boendet tryggare och anpassningen till vardagen bättre.
- Tillgången till naturupplevelser ska öka på stadens äldreboenden.
- Det ska serveras god och näringsrik mat på våra äldreboenden, med möjlighet att få vin serverat till maten.
- Ett nytt äldreboende i Ursvik ska etableras.

Social omsorg

Välfärden i Sundbyberg ska hålla en god kvalitet. Offentlig, ideell och privat verksamhet ska komplettera varandra och bidra till att alla invånare kan hitta en lösning som passar dem. Sociala insatser ska präglas av respekt för den personliga integriteten och ge förutsättningar för inflytande för både vuxna och barn.

Samhället behöver ett skyddsnät som fångar oss när vi faller och erbjuder sitt stöd när vi är som mest utsatta. Samtidigt handlar socialpolitiken i hög utsträckning om att arbeta förebyggande. Med hjälp av tidiga insatser och uppsökande verksamhet ska Sundbyberg se till att så få invånare som möjligt hamnar snett i livet.

- Sundbybergs invånare ska få välja utförare inom alla socialtjänstens insatser.
- Kommunen ska säkra god kvalitet och kostnadseffektivitet – oavsett vilken utförare du väljer.
- Staden ska digitalisera socialtjänstens arbete.
- Staden ska tidigt skapa strukturer för att fånga upp hemmasittare och barn i behov av särskilt stöd.
- Sundbyberg ska öka samarbetet mellan socialtjänst, skola, arbetsförmedling, polis, organisationer i civilsamhället och andra som har kontakt med barn och ungdomar, med syfte att förebygga framtida utanförskap och utsatthet.
- Staden ska verka för att skapa generationsöverskridande mötesplatser.
- Staden ska fortsätta arbetet med att införa Rinkebymodellen, som innebär att socialtjänsten och BVC gör gemensamma hembesök under barnets första levnadsår.
- Sundbyberg ska erbjuda kostnadsfri familjerådgivning. Särskilt stöd ska erbjudas vid separationer som innefattar barn.
- Barn och unga ska prioriteras i socialtjänstens arbete.

Kultur och fritid

Kulturupplevelser, idrott och friluftsliv är en viktig del av många människors vardag. Ett rikt kulturliv kan både erbjuda underhållning och väcka nya idéer hos invånarna. Idrott, motion och friluftsliv stärker människors välmående och lägger grunden för en godare hälsa.

Engagemanget i civilsamhället är emellertid ojämnt fördelat. I socialt utsatta områden står människor i högre grad utanför föreningslivets gemenskap. Det vill vi

förändra. Vi vill göra kultur- och fritidsaktiviteter mer tillgängliga för Sundbybergs invånare.

I vårt Sundbyberg behöver barn inte betala någon avgift för att delta i stadens utbud av aktiviteter. Biblioteken ska rikta sig till alla sundbybergare. Föreningar ska få större utrymme att själva driva sina anläggningar. Oavsett om det gäller ridning, fotboll eller jazzdans ska staden bidra till bättre förutsättningar.

- Staden ska prioritera stöd till verksamhet för barn och unga.
- Sundbybergs kultur- och fritidsverksamhet ska kunna drivas av ett flertal aktörer, inklusive civilsamhället, näringslivet och kommunen.
- Staden ska införa en fritids- och musikskolepeng. Köerna till den kommunala musikskolan ska minska.
- Det ska finnas kulturella scener för teater, konst och musik, som riktar sig till flera olika åldersgrupper i staden.
- Sundbyberg ska uppmuntra och stödja föreningar som arbetar aktivt med att inkludera nyanlända i sina verksamheter.
- Kultur ska erbjudas på stadens äldreboenden i samverkan med kulturinstitutioner och civilsamhället.
- En kvalitativ biblioteksverksamhet som uppmuntrar till läsning och bildning ska finnas i staden. Biblioteken ska vara lugna och trygga miljöer.
- Staden ska genomföra en riktad lässatsning för förskolebarn.
- Sundbybergs kultur- och fritidsmiljöer ska vara drogfria.
- Stadens anläggningar, såsom idrottshallar och skolor, ska vara tillgängliga för föreningslivet, så långt det är praktiskt möjligt.
- Stadens föreningar ska erbjudas att driva anläggningar där så är möjligt.
- Sundbyberg ska möjliggöra spontanidrott i alla stadsdelar.
- Staden ska möjliggöra etableringen av ett prylbibliotek där t.ex. barn kan låna sportutrustning.
- Ursviks motionsområde ska utvecklas.
- Sundbybergs IP ska utvecklas med en multihall.
- Miloområdet ska bli ett centrum för idrott och fritidsaktiviteter, med nya träbyggnader och bostäder på redan hårdgjord yta.
- Ett ridhus ska byggas och tillgängliggöras för stadens barn och unga.
- I anslutning till ridhuset ska staden erbjuda plats för mindre bondgårdsdjur.
- Staden ska undersöka möjligheten att inrätta idrottsytor på Duvmossen.
- Staden ska utreda möjligheten att bygga en idrottshall som kan användas av den nya skolan på Ekbacken.
- Staden ska informera om de möjligheter till kultur, fritidsaktiviteter och friluftsliv som finns i Sundbyberg.

Jämställdhet, demokrati och lika möjligheter

Alla människor i Sundbyberg ska kunna följa sina drömmar, göra självständiga val och styra över sin fritid – oavsett vilken bakgrund de har. Varje barn i stadens skolor ska ha samma möjlighet att pröva och utveckla sina förmågor.

Det som avgör din karriär och din lönesättning ska inte vara ditt kön, din hudfärg eller ditt namn. Rasism, extremism och hederskultur skapar rädsla och begränsar människors liv. Det ska vi kraftfullt motarbeta. Sundbybergs kommunala verksamheter ska vara redo att möta en mångfald av invånare.

Demokratin och öppenheten behöver alltid försvaras. Vi vill att människor ska få större makt över sin vardag och sin direkta närmiljö. Genom större valfrihet och fördjupad dialog med Sundbybergs invånare vill vi stärka den lokala demokratin.

- De sju diskrimineringsgrunderna ska ligga till grund för stadens arbete för att alla invånare ska ha samma förutsättningar.
- Osakliga löneskillnader mellan könen ska inte förekomma i stadens verksamheter.
- Stadens arbete med jämställdhetsintegrering ska utvärderas och utvecklas kontinuerligt.
- Sundbybergs stöd till idrottsföreningar ska fördelas rättvist i förhållande till antal kvinnliga respektive manliga utförare.
- Föreningar som får stöd av staden ska redovisa sitt arbete med jämställdhet, antidiskriminering och mot toppning inom idrott.
- Staden anställda ska ha god kunskap om HBTQ-frågor. Staden ska stödja jourer som riktar sig till utsatta personer, exempelvis Stjärnjouren och Kvinnojouren.
- Alla barn i Sundbyberg ska kunna utvecklas förutsättningslöst och nå sin fulla potential, oavsett kön.
- Tillgängligheten för personer med olika funktionsnedsättningar ska stärkas i hela staden.
- Rådet för funktionshinderfrågor ska fortsätta vara en viktig dialogpart i stadens utvecklingsarbete.
- Staden ska aktivt ifrågasätta rasism, intolerans och fördomar i alla sina verksamheter.
- Sundbyberg ska stärka sina invånares inflytande genom exempelvis dialoger med boende, rådslag och medborgarbudgetar.
- Föreningar som uppbär stöd från staden ska bygga på principen om mänskliga rättigheter och demokrati.
- All verksamhet som finansieras av staden ska vara partipolitiskt obunden.
- Staden ska arbeta för att öka valdeltagandet i kommun-, region- och riksdagsvalet 2022.